

Sex, Lies and Credit Ratings...

Drs. M.H. van der Kuil RI
Marcel@IQ-consulting.com

In Brussel is begin juli consensus bereikt over de eerste zondebok in de kredietcrisis. Er is voor gekozen om de credit rating agencies te gaan 'aanpakken' en wel in Europees verband. Het is goed dat er nu politieke wil is ontstaan om de kredietcrisis aan te pakken, maar dit lijkt toch een beetje te gemakkelijk. Kan het ook anders?

Frankrijk leidt Europa de komende maanden en dat zullen we weten. Met de bevrijding van Ingrid Betancourt heeft president Sarkozy natuurlijk een vliegende start gemaakt, dus dan kan de kredietcrisis er ook nog wel even bij. Geheel in de stijl van president Sarkozy wordt gekozen om maar direct een *suresshot* af te vuren en daarom viel waarschijnlijk snel de keuze op de rating agencies.

De Frans-Duitse as is eensgezind en de rest van de EU leden lijkt zich hier nu naar te voegen. De rating agencies moeten direct aangepakt worden, omdat er in het verleden 'door onverklaarbare oorzaken enorme inschattingsfouten zijn gemaakt' en hierdoor - dit is de gedachtesprong - is er nu sprake van enorme problemen in de bancaire sector. Dit lijkt tenminste een duidelijke stellingname, na maandenlang brainstormen in de financiële media over de mogelijke oorzaken en oplossingen voor de kredietcrisis.

De vraag is echter of deze doortastende actie de crisis nu daadwerkelijk kan bestrijden. Zo blijkt dat deze agencies voor hun rating-werk betaald worden door de partijen die financiële producten definiëren. Dit geeft belangenverstremming.

Aan de andere kant, de partijen die deze producten verzinnen staan op goede voet met de bancaire sector, of ze zijn daar onderdeel van. Dus ook dit geeft belangenverstremming. Maar dit is de makkelijke kant van de zaak.

Hier is gewoon sprake van een beetje teveel *sex, lies and credit ratings* dan wel ongewenste synergie.

Maar hoe zit het met het toezicht op het rating-proces en op het kredietverlenings-proces, waarin deze ratings gebruikt worden?

In hoeverre worden de ratings en de rating agencies periodiek tegen het licht gehouden, om te bepalen dat de feitelijke grondslag voor de toegekende rating voldoende robuust is?

En in hoeverre ligt hier niet een taak bij de toezichthouder en bij de gebruikers van de ratings zelf? Je kunt toch ook niet de schuld bij de kaartenmaker neerleggen als je met de auto op de routeplanner de fietstunnel in rijdt en een ongeluk veroorzaakt?

De schuldvraag overheerst nog steeds en dat is jammer, omdat dit de zaken niet een-twee-drie duidelijker maakt. De kredietcrisis is namelijk al enige tijd onderkend als een wereldwijd en complex probleem. Maar wat nu te doen? Dat is gelukkig tussen de regels door te lezen: banken krijgen het advies van de Ministers van Financiën in Europa om minder afhankelijk te worden van de rating agencies.

Dit is een bruikbaar advies, zeker als we dit ook omdraaien en stellen dat rating agencies ook minder afhankelijk van banken moeten worden. De vraag is wat dit in de praktijk betekent, omdat een zekere functiescheiding wel overleefd moet blijven. Het lijkt ongewenst dat banken bijvoorbeeld op eigen houtje ratingprocessen gaan bedenken, want dit zal de gevraagde transparantie in de markt niet verhogen.

De details zullen nu verder moeten worden uitgewerkt, om te zorgen dat deze actie op korte termijn effect gaat hebben. •